

Σοσιαλισμός made in... USA

ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΗΠΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΣΜΟ

Ο Μπαράκ Ομπάμα χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο το εργαλείο του κράτους, προκειμένου να τονώσει την αμερικανική οικονομία.
Του Κώστα Πλιάκου

«Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα αρχίζει να μοιάζει όλο και περισσότερο στον Νικολά Σαρκοζί», σχολίαζε μεταξύ σοβαρού κι αστείου πριν από μερικές ημέρες το Newsweek.

Ο κ. Ομπάμα, στην προεκλογική του κιόλας ομιλία, έκανε λόγο για το ρόλο του κράτους, χρησιμοποιεί την ίδια φρασεολογία για να κατακεραυνώνει τα «golden boys» της Wall Street, υπέκυψε στο «αγοράστε αμερικανικά προϊόντα» και είναι έτοιμος να ρίξει έναν πακτωλό χρημάτων στην αγορά με τη μορφή δαπανών και επιδοτήσεων. Μοιάζει σαν να φέρνει στην Αμερική το σοσιαλισμό. Τα οικονομικά πακέτα του Αμερικανού προέδρου σε καμία περίπτωση φυσικά δεν συνιστούν σοσιαλιστική συνωμοσία κι ούτε η Αμερική πρόκειται να γίνει Γαλλία.

Ευρωπαϊκό μοντέλο

Ο κ. Ομπάμα έχει σαν πρώτο στόχο να εξαλείψει το φόβο. Το φόβο από τις αγορές, από τους καταναλωτές και τη Wall Street. Με τα σχέδια διάσωσης είναι σαν να λέει «μη φοβάστε, το κράτος είναι εδώ για εσάς». Το ερώτημα είναι πόσο κράτος και πώς αυτό θα χρησιμοποιηθεί στις σημερινές οικονομικές συνθήκες. Είναι φανερό ότι η αμερικανική οικονομία μετακινείται προς ένα περισσότερο ευρωπαϊκό

3,6

ΤΡΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ υπολογίζεται πως είναι η «μαύρη τρύπα» του τραπεζικού συστήματος

μοντέλο διαχείρισης και προς αυτό που έχουμε συνηθίσει να αποκαλούμε κοινωνικό κράτος.

Με τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές να αδυνατούν να κινήσουν την οικονομία, ο κλήρος πέφτει στην κυβέρνηση. Το πακέτο Ομπάμα προβλέπει 787 δισεκατομμύρια για κρατικές δαπάνες, φοροαπαλλαγές και επιδοτήσεις. Αλλα 275 δισεκατομμύρια θα βοηθήσουν 9 εκατομμύρια Αμερικανούς να σώσουν τα σπίτια τους και ένα τρισεκατομμύριο δολάρια θα εισρεύσουν στο τραπεζικό σύστημα. Ο προστατευτισμός επανέρχεται και επίσημα, παρά τις διαβεβαιώσεις του κ. Τίμοθι Γκάιτνερ ότι οι ΗΠΑ θα σεβαστούν τις αρχές του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Αλλωστε και το πακέτο με τα δισεκατομμύρια δολαρίων που κατευθύνεται στις αυτοκινητοβιομηχανίες προστατευτισμό συνιστά.

Καλώς ή κακώς οι ΗΠΑ γίνονται περισσότερο Ευρώπη. Πριν από μια δεκαετία οι κρατικές δαπάνες αντιστοιχούσαν στο 34,3% του αμερικανικού ΑΕΠ, τη στιγμή που το αντίστοιχο ποσοστό στην ευρωζώνη ήταν 48,2% - μια διαφορά δηλαδή περίπου 14 μονάδων. Το 2010 οι αμερικανικές κρατικές δαπάνες θα φτάσουν στο 39,9% του ΑΕΠ, ενώ στην ευρωζώνη το αντίστοιχο ποσοστό θα είναι 47,1%

- διαφορά 8 μονάδων.

Ο κ. Ομπάμα αντιμετωπίζει ένα παράδοξο. Θα πρέπει να δανειστεί για να ξοδέψει χρήματα, προκειμένου να λύσει ένα πρόβλημα που δημιουργήθηκε από τον πολύ δανεισμό. Τα μέτρα της αμερικανικής κυβέρνησης στην πράξη ακόμη δεν έχουν ξεκινήσει και αργά ή γρήγορα ο κ. Ομπάμα ίσως αναγκαστεί να βάλει πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη. Ενα από τα βασικά προβλήματα που πιθανόν θα αντιμετωπίσει είναι το θέμα της επιδότησης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Ο κ. Ομπάμα υποσχέθηκε αυξημένες δαπάνες για την Υγεία χωρίς να κάνει καμία προσπάθεια να διαχειριστεί τις προσδοκίες των Αμερικανών. Σήμερα τα κεφάλαια των βασικών παροχών Υγείας και Πρόνοιας είναι συνδεδεμένα με τη Wall Street. Αν συνεχιστεί η πτώση του χρηματιστηρίου και η ανεργία φτάσει, όπως προβλέπεται, το 10%, η κυβέρνηση θα πρέπει να παρέμβει με περισσότερο χρήμα και εγγυήσεις. Μεγαλύτερη όμως κρατική παρέμβαση σημαίνει περιορισμός της ανάπτυξης (όπως ακριβώς συνέβη στην Ευρώπη όπου οι κοινωνικές παροχές δημιούργησαν χρόνια ανεργία).

Πώς θα μπορέσει ο κ. Ομπάμα να συμβιβάσει τις υποσχέσεις τους με τη real politik που απαιτεί η περίσταση;

Η διαχείριση του πακέτου των 787 δισεκατομμυρίων και όσων ακολουθήσουν θα χρειαστεί επίσης ένα «στρατό από γραφειοκράτες», όπως σκωπτικά σχολίαζαν οι Ρεπουμπλικανοί. Ποια κυβέρνηση θα πάρει μετά το ρίσκο να τους απολύσει;

Αγκάθι τα τοξικά προϊόντα

Τέλος, είναι το θέμα των τραπεζών. Η Ιστορία έχει διδάξει ότι οι χώρες που νοικοκύρεψαν το τραπεζικό τους σύστημα γρήγορα, ξεπέρασαν ακόμη πιο γρήγορα την κρίση. Η αμερικανική κυβέρνηση ετοιμάζεται να ρίξει στην τραπεζική αγορά ένα τρισεκατομμύριο δολάρια, τη στιγμή που κορυφαίοι οικονομολόγοι, μεταξύ αυτών και ο προφήτης της κρίσης Νούριελ Ρουμπίνι, υπολογίζουν τη μαύρη τρύπα του τραπεζικού συστήματος στα 3,6 τρισεκατομμύρια δολάρια. Η δημιουργία μιας κακής τράπεζας που θα συγκεντρώνει τα «τοξικά προϊόντα» δεν δίνει απάντηση στο τι θα γίνει μετά με αυτά τα προϊόντα και πώς το κράτος θα μπορέσει να τα διαθέσει. Όπως σχολίαζε ο Economist, η «κακή τράπεζα» είναι πράγματι μια ηρωική προσπάθεια αλλά θα πρέπει να ιδωθεί ως μέρος του προβλήματος και όχι ως η λύση του.

kpliakos@e-tipos.com

AFP

Πρώτος στόχος του Ομπάμα είναι να εξαλείψει το φόβο από τις αγορές.